

II KVARTALNI IZVEŠTAJ

Jul 2024

Urednice: Jelena Bojović i Milica Anđelković Đoković

Publikaciju pripremila: Jelena Rančić

Autori: Jelena Mičić, Ana Milovanović, Jasmina Radovanović,
Todo Terzić, Isidora Šmigić, Sanja Knežević Mitrović

Istraživački tim: Nikola Komšić, Jovana Stefanović, Ilija Gavrilović, Dušan Kolundžić,
Mila Grubješić, Jovana Perić, Emilija Ničić, Jovana Dživdžanović, Lara Marković

SADRŽAJ

UVOD	2
INICIJATIVE NALEDa I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE.....	3
PROPISI USVOJENI U II KVARTALU 2024.	7
Porezi i neporeske dažbine	7
Radno pravo, inovacije i preduzetništvo	7
Digitalizacija	8
Imovina, investicije i energetika.....	11
Hrana i poljoprivreda.....	14
Zdravstvo	15
Zaštita životne sredine	15
SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE I OSVRT NA HARMONIZACIJU NACIONALNIH PROPISA SA EU LEGISLATIVOM	18
ANEKS 1 – LISTA USVOJENIH PROPISA	20
ANEKS 2 – LISTA PROPISA ČIJE JE USVAJANJE PREDVIĐENO NPAA DO KRAJA JUNA	23

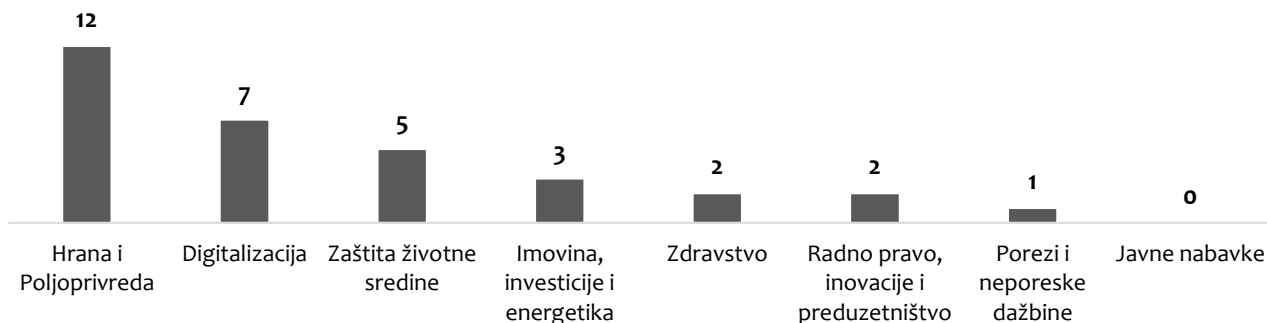

UVOD

Slično kao u prvom tromesečju, drugi kvartal tekuće godine odlikuje se niskom regulatornom aktivnošću, imajući u vidu da je nova Vlada Republike Srbije formirana početkom maja. U periodu od početka aprila do kraja juna nijedan zakon nije donet, dok je broj usvojenih podzakonskih akata, uključujući i jedan akcioni plan, 32.

U drugom kvartalu doneto je za 42% manje propisa u odnosu na broj propisa donetih u istom kvartalu prošle godine (55) i za 26% manje u odnosu na broj donetih propisa u prvom kvartalu ove godine (43). Tri četvrtine svih donetih propisa odnosi se na oblast hrane i poljoprivrede, digitalizaciju i zaštitu životne sredine.

Broj usvojenih propisa u drugom kvartalu 2024. godine po oblastima

Detaljnija objašnjenja najrelevantnijih izmena u propisima, kao i informacije o propisima u pripremi i inicijativama koje je NALED pokrenuo dati su u nastavku teksta, dok se u Aneksu 1 nalazi spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa tokom drugog kvartala.

Počev od ovog Kvartalnog izveštaja NALED će pratiti i izveštavati o tome da li su propisi, čije je usvajanje predviđeno Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (u daljem tekstu NPAA) za period 2022-2025. godine (aneks 2), u posmatranom kvartalu zaista i doneti. Iako je kroz NPAA bilo predviđeno usvajanje 43 propisa tokom prvog polugodišta ove godine, do kraja juna donet je samo jedan propis iz oblasti hrane i poljoprivrede. Više informacija možete naći u nastavku teksta, dok se u Aneksu 2 nalazi spisak svih propisa predviđenih za prva dva kvartala 2024. godine.

INICIJATIVE NALED-A I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE

U ovoj sekciji Vam predstavljamo ključne informacije o pokrenutim inicijativama od strane NALED-a ka predstavnicima javne vlasti u Republici Srbiji.

NALED je izradio radnu verziju uredbe koja uređuje kriterijume za određivanje operatora IKT sistema od posebnog značaja. Ova uredba treba da bude doneta po usvajanju novog Zakona o informacionoj bezbednosti i da bliže uredi uslove, opšte i sektorske kriterijumime i podsektorske pragove za određivanje operatora od posebnog značaja i proceduru identifikovanja i određivanja operatora IKT sistema od posebnog značaja. Sektori koji su ovom uredbom obuhvaćeni su, između ostalog, energetika, saobraćaj, bankarstvo, zdravstvo i dr. Članovi NALED-a dostavili su svoje predloge za unapređenje Nacrta uredbe koji su prosleđeni Ministarstvu informisanja i telekomunikacija.

Članovi NALED-a su dali predloge za izmenu propisa i unapređenja softvera u oblasti elektronskog arhiviranja koji su dostavljeni resornom ministarstvu. Sugestije se, najpre, odnose na preciziranje odgovornosti za čuvanje dokumenata nakon što se predaju nadležnom organu, na preispitivanje obaveze trajnog čuvanja određenih kategorija dokumentarnog materijala, zatim na obavezu uništavanja dokumenata nakon isteka roka za čuvanje, način na koji se može produžiti trajanje elektronskog dokumenta, ali i pristupa eArhivu, na omogućavanje veće veličine datoteke koja se može dodati u softver eArhiv i drugih formata koji trenutno nisu omogućeni.

NALED je sproveo istraživanje o efektima ukidanja naknade za konverziju građevinskog zemljišta koje pokazuje da postoji potencijal za investicije u iznosu od 88 miliona evra. Naime, istraživanje je pokazalo da je 90% privrednika zadovoljno izvršenim izmenama Zakona o planiranju i izgradnji u pogledu ukinute naknade za konverziju. Prosečna površina građevinskog zemljišta, koje je predmet zahteva za konverziju, iznosi 34.560 kvadratnih metara. Ukupno posmatrano za zemljište površine oko 1,2 miliona kvadratnih metara planirane su investicije u iznosu od 88 miliona evra. Očekivanja predstavnika privrede su da će investicije nakon izvršene konverzije omogućiti otvaranje novih radnih mesta i povećati broj angažovanih radnika.

NALED radi na finalizaciji istraživanja o motivisanosti nezaposlenih lekara i drugih zdravstvenih radnika da se zaposle u manje razvijenim mestima u Srbiji, kao i na SOCI analizi koja procenjuje trenutno stanje zdravstvenih informacionih sistema u Srbiji. Istraživanja se sprovode u saradnji sa Ministarstvom zdravlja.

NALED je u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine Republike Srbije (SEPA), Ministarstvu zaštite životne sredine predstavio inicijativu razvijanja „Digitalnog sistema praćenja kretanja otpada“. Trenutni sistem je preopterećen preobimnom štampanom dokumentacijom, koja zahteva 4 do 6 kopija po jednom dokumenatu o kretanju otpada, što prema procenama dovodi do upotrebe 13,6 tona papira u ove svrhe. Ovako usložen proces otežava neophodne razmene kopija, zahteva upotrebu velike količine papira i predstavlja značajan problem njihovog arhiviranja pri SEPA-i, a uz to je Zakonom definisano da se procedura odnosi samo na opasan otpad. Ovom inicijativom se predlaže pojednostavljenje procesa predaje i preuzimanja otpada, bez ograničenja na pojedine vrste, koji bi se vodio isključivo elektronski, bez potrebe za arhivom i papirnom dokumentacijom.

NALED je Ministarstvu finansija dostavio detaljniji koncept (blueprint) načina sprovođenja reforme sistema neporeskih dažbina koja podrazumeva omogućavanje elektronskog plaćanja svih neporeskih dažbina. Ovim dokumentom analizirani su mogući načini obračuna taksi i naknada na republičkom, pokrajinskom i lokalnom nivou, a sa ciljem procene mogućnosti automatizacije njihovog obračuna. Dodatno su analizirani trenutni sistemi Plati i ePlaćanje+, kojima upravlja Kancelarija za ITE, kako bi se procenile eventualne dorade u sistemu koje bi se morale načiniti sa ciljem implementacije reforme neporeskih dažbina. Dokument Ministarstvu finansija prikazuje i korake koje je neophodno sprovesti u narednom periodu kao i okvirne rokove sprovođenja reforme koji podrazumevaju potpunu digitalizaciju načina plaćanja neporeskih dažbina do kraja 2027. godine.

U periodu od početka godine do kraja juna NALED je bio uključen u rad 10 radnih grupa, od kojih su tri formirane u ovom kvartalu:

1. **NOVA:** Radna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu **Nacrta strategije razvoja sistema elektronskih komunikacija** u Republici Srbiji do 2030. godine sa Akcionim planom
2. **NOVA:** Radna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama **Zakona o elektronskom dokumentu**, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju
3. **NOVA:** Radna grupa Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija za izradu **Nacrta zakona o veštačkoj inteligenciji** Republike Srbije
4. Radna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu Akcionog plana u periodu od 2024. do 2026. godine radi realizacije **Strategije razvoja informacionog društva i informacione bezbednosti** za period od 2021. do 2026. godine

5. Radna grupa Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija_za izradu **Strategije razvoja veštačke inteligencije** u Republici Srbiji za period 2024-2030. godine
6. Uža stručna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu **Nacrta strategije razvoja sistema elektronskih komunikacija** do 2030. godine i pratećeg Akcionog plana
7. Radna grupa Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja za izmenu **Zakona o volontiranju**. Radna grupa se do sada nije sastajala.
8. Radna grupa Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja za izradu novog **Zakona o radnim praksama**. Radna grupa se do sada nije sastajala.
9. Radna grupa Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za izradu Nacrta **Zakona o komasaciji**
10. Radna grupa Ministarstva rudarstva i energetike za izradu **Strategije upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima** u Republici Srbiji za period 2025-2040. godine sa projekcijama do 2050. godine.

Nova Vlada Republike Srbije formirana je Odlukom Narodne skupštine 02. maja 2024. godine. Vladu čini 30 ministarstava, među kojima su četiri potpredsednika Vlade i pet ministara bez portfelja. **Tokom maja, juna i početkom jula postavljeni su državni sekretari u ministarstvima, i to:**

- Ministarstvo finansija: Slavica Savičić, Ana Tripović, Gojko Stanivuković, Saša Stevanović i Jožef Kerekeš
- Ministarstvo zaštite životne sredine: Sandra Dokić, Robert Jakša, Sara Pavkov, Aleksandar Dujanović, Ivana Hadži Stošić
- Ministarstvo privrede: Andrijana Jovanović, Andrea Horvat Kiralj, Darko Mitrović
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede: Atila Juhas, dr Boban Kostić, Livija Pavićević, Ivana Popović, Danijela Mirjanić, Čedomir Rakić, Jelena Blagojević, Predrag Rojević, Zoran Dimitrijević
- Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture: Vladimir Džamić, Emeše Lalić Urban, Mihajlo Mišić, Dragan Stevanović, Aleksandra Sofronijević, Isidora Burić
- Ministarstvo rudarstva i energetike: dr Veljko Kovačević, Stefan Sribljanović
- Ministarstvo pravde: Bojana Šćepanović, Miroslav Panić
- Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave: Đorđe Dabić, Sreten Selaković, Aleksandar Petrović, Nemanja Zečević
- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog: prof. dr Rejhan Kurtović, Ivan Bošnjak, dr Stana Božović

- Ministarstvo prosvete: Zoran Kasalović, Aniko Jeras, prof. dr Aleksandra Šuvaković, Jasmin Hodžić
- Ministarstvo zdravlja: prof. dr Ferenc Vicko, dr Mirsad Đerlek, doc. dr Aleksandar Stefoski, prof. dr Ivana Stašević Karličić
- Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja: Đorđe Todorov, Krsto Janjušević, Zoran Antić, Strahinja Erac, Mile Rosić
- Ministarstvo sporta: Marko Kešelj
- Ministarstvo za brigu o selu: Aleksandar Grdinić
- Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija: Vukašin Grozdić, prof. dr Miroslav Trajanović
- Ministarstvo turizma i omladine: Uroš Kandić, Enes Buhić, Žikica Nestorović, Milena Popović
- Ministarstvo za javna ulaganja: Miljan Ranđelović, Igor Bašnec, dr Boban Birmančević, Nemanja Trnavac
- Ministarstvo unutrašnje i spoljne trgovine: Stevan Nikčević, Goran Đaković, Luka Stojanović
- Ministarstvo kulture: Miomir Đorđević, Lav Grigorije Pajkić, prof. dr Dejan Antić
- Ministarstvo za brigu o porodici i demografiju: Nikola Vukelić, Sanja Lakić, Radoš Pejović
- Ministarstvo informisanja i telekomunikacija: Milan Dobrijević, Dejan Parčetić
- Ministarstvo spoljnih poslova: Nikola Stojanović, Damjan Jović
- Ministarstvo odbrane: Mile Jelić.

PROPISI USVOJENI U II KVARTALU 2024.

Porezi i neporeske dažbine

Od 01. maja u primeni su novi, uvećani, iznosi akciza kao i iznosi do kojih se umanjuje plaćena akciza na derivate nafte, biogoriva i biotečnosti pri ostvarivanju prava na refakciju plaćene akcize, koje je Vlada Republike Srbije objavila 05. aprila 2024. godine („Službeni glasnik RS“, br. 30/2024). Usklađivanje dinarskih iznosa izvršeno je u skladu sa Zakonom o akcizama, tako što su iznosi akciza na derivate nafte, biogoriva i biotečnosti, alkoholna pića, kafu, tečnosti za punjenje elektronskih cigareta, nikotinske vrećice, duvanske prerađevine, cigare i cigarilose, prirodni gas za krajnju potrošnju uvećani za stopu rasta potrošačkih cena u 2023. godini (7,6%), a akcize na cigarete u nešto manjem procentu (5,5%). Dodatno, ovom odlukom je iznos specifične akcize na cigarete (koja je propisana u apsolutnom iznosu) od 01. jula uvećan za 1,71 dinar.

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

Nastavak industrijske transformacije i zelena tranzicija podržani su **Akcionim planom za sprovođenje Strategije industrijske politike Republike Srbije od 2021. do 2030. godine, za period od 2024. do 2025. godine** („Službeni glasnik RS“, br. 34/2024), koji je Vlada Republike Srbije usvojila u aprilu. Akcioni plan sadrži opšte i posebne ciljeve predviđene Strategijom industrijske politike Republike Srbije od 2021. do 2030. godine („Službeni glasnik RS“, br. 35/2020), kao i konkretne mere za njihovo sprovođenje. Akcioni plan se odnosi na oblasti digitalizacije i uključivanje veštačke inteligencije uz zelenu tranziciju, koje su prepoznate kao glavni pokretači razvoja i konkurentnosti industrije, kao i na oblasti inovacija, investicija i restrukturiranja izvoza. U osnovi svih mera i aktivnosti propisanih Akcionim planom je postepena transformacija industrije od radno-intenzivnog modela zasnovanog na proizvodima niže dodate vrednosti ka kapitalno intenzivnom modelu i proizvodima više dodate vrednosti.

Od 15. juna svi vozači električnih trotineta moraju registrovati svoja vozila tj. moraju imati odgovarajuće nalepnice koje izdaje Agencija za bezbednost saobraćaja u skladu sa Pravilnikom o načinu izdavanja, vođenja evidencija, izgledu i načinu postavljanja nalepnice za laka električna vozila („Sl. glasnik RS“, br. 16/2024), koji je donet početkom marta ove godine. Pravilnikom je definisana dokumentacija koju vlasnici električnih trotineta treba da dostave za izdavanje nalepnice, a sam proces registracije otpočeo je 05. aprila. Takođe, Pravilnikom je propisano da se električni trotineta mogu kretati po biciklističkoj i pešačko-biciklističkoj stazi ili biciklističkoj traci. Vozač se može kretati kolovozom: ukoliko ne postoji predviđena

staza, ukoliko je kretanje na putu ograničeno do 50 km/h i ukoliko ima navršenih 18 godina starosti.

Tokom drugog kvartala Fond za inovacionu delatnost objavio je dva otvorena poziva za programe podrške startapima - Serbia Ventures AI i Program Katapult.

Cilj Programa **Serbia Ventures AI** je da motiviše kvalifikovane pojedince, privatne investitore i institucije koji imaju kapacitet da se bave finansiranjem startapa, da strukturiraju svoje poslovanje u fondove preduzetničkog kapitala osnovane u Srbiji i započnu intenzivnije ulaganje u startape sa visokim potencijalom za rast koji razvijaju rešenja iz oblasti veštačke inteligencije. Maksimalni iznos finansiranja koji Fond može investirati u budući fond preduzetničkog kapitala je 5 miliona evra, uz ograničenje da Fondova investicija ne može premašiti 50% ukupnog iznosa sredstava koje će fond preduzetničkog kapitala na kraju prikupiti. Budući fond preduzetničkog kapitala mora investirati minimalno 150% iznosa finansiranja Fonda za inovacionu delatnost u srpske startape iz oblasti veštačke inteligencije. Prijave su otvorene do 24. septembra 2024. godine, a javni poziv, uputstvo o načinu sprovođenja Programa, konkursna dokumentacija kao i informacije o uslovima prijave, objavljeni su na internet stranici: www.inovacionifond.rs.

Drugi otvoreni poziv je vezan za četvrti ciklus **Programa Katapult**, koji obezbeđuje zainteresovanim startapima mentorstvo i savetovanje od strane iskusnih profesionalaca, povezivanje sa investitorima, edukativne programe, razmenu iskustva, korporativna partnerstva i značajnu finansijsku podršku do 300.000 evra. Prijava za program je aktivna do 10. septembra 2024. i može se izvršiti putem **Katapult portala**, dok je neophodna dokumentacija dostupna na internet stranici: www.inovacionifond.rs.

Digitalizacija

Veliki broj propisa u oblasti digitalizacije nalazi se u pripremi i članovi NALED-a dali su važan doprinos kroz dostavljanje komentara i aktivno učešće u radnim grupama i na tematskim okruglim stolovima.

Novi Predlog strategije razvoja elektronskih komunikacija do 2030. godine postavlja kao glavne ciljeve unapređenje elektronske komunikacione mreže, prevazilaženje administrativnih i regulatornih barijera za njenu izgradnju i stvaranje preduslova za razvoj savremene digitalne infrastrukture. Nakon više od devet meseci rada i 15 održanih sastanaka, tokom drugog tromesečja pripremljen je Nacrt strategije i Akcionog plana i održana je javna rasprava. NALED je doprineo izradi ovog strateškog dokumenta koordinirajući radom i učešćem u Užoj stručnoj grupi, kao i u zvaničnoj Radnoj grupi Vlade RS za izradu Nacrta teksta, te, organizacijom više javnih konsultacija i okruglih stolova za predstavljanje dokumenta i prikupljanje komentara i, najzad, organizacijom dvodnevno radnog planiranja za finalizaciju teksta i pružanjem stručne, savetodavne i tehničke podrške nadležnom Ministarstvu. Dodatno, NALED je prepoznat kao partner za sprovođenje 17 aktivnosti, između ostalog u pripremi Zakona o širokopojasnoj komunikacionoj

infrastrukturi i Uredbe o utvrđivanju instrumenata za smanjenje bezbednosnih rizika povezanih sa uvođenjem mobilnih mreža 5G, izradi smernica za razvoj mreža vrlo visokog kapaciteta i u horizontalnom usklađivanju sa propisima Evropske unije, u domenu zaštite životne sredine koji se odnose na postavljanje baznih stanica.

Jačanje institucionalnog i regulatornog okvira informacione bezbednosti, podizanje svesti o njenoj važnosti, sa posebnim osvrtom na uključivanje marginalizovanih grupa i vođenje računa o rodnoj ravnopravnosti, neke su od glavnih aktivnosti koje su se našle u Nacrtu akcionog plana za realizaciju Strategije razvoja informacionog društva i informacione bezbednosti u Republici Srbiji od 2021. do 2026. godine, za period od 2024. do 2026. godine, koji je tokom juna bio na javnoj raspravi. Informaciona bezbednost je u fokusu Nacrta akcionog plana, a dodatno je adresirano i unapređenje digitalnih znanja i veština građana, podizanje kapaciteta zaposlenih u javnom i privatnom sektoru za korišćenje novih tehnologija, unapređenje digitalne infrastrukture u obrazovnim ustanovama, digitalizacija usluga i poslovanja u javnom i privatnom sektoru, kao i jačanje kapaciteta IKT-a sistema od posebnog značaja za primenu mera zaštite, CERT-ova i inspekcijskog nadzora u ovom domenu. NALED je pružao savetodavnu i tehničku podršku Ministarstvu informisanja i telekomunikacija u izradi ovog dokumenta i organizovane su javne konsultacije radi dostavljanja komentara i predloga. Dodatno, NELED je prepoznat kao partner za sprovođenje 15 aktivnosti, pri čemu se ističu aktivnosti u donošenju novog Zakona o informacionoj bezbednosti, izradi podzakonskih akata Zakona o informacionoj bezbednosti, izradi smernica za postupanje u slučaju incidenata koji su visokog i veoma visokog nivoa opasnosti, unapređenju institucionalnog okvira za informacionu bezbednost kao i u uvođenju video identifikacije na daljinu kao metode provere za izdavanje šeme elektronske identifikacije.

Nastavak harmonizacije nacionalnih propisa sa zakonodavstvom EU u domenu veštačke inteligencije, te njena primena u različitim oblastima predstavljaju ključne elemente nove Strategije razvoja veštačke inteligencije u Republici Srbiji za period od 2024. do 2030. godine, koja je tokom drugog kvartala bila na konsultativnom procesu i javnoj raspravi. Nacrt strategije adresira potrebu razvoja modernog obrazovanja, nauke i inovacija u oblasti veštačke inteligencije, razvoj ekonomije zasnovan na veštačkoj inteligenciji, unapređenje usluga javnog sektora primenom veštačke inteligencije i etičnu i bezbednu primenu. Ministarstvo nauke, inovacija i tehnološkog razvoja u međuvremenu je započelo rad i na pripremi Zakona o veštačkoj inteligenciji formiranjem Radne grupu za izradu Nacrta zakona, koji bi trebalo da prati AI Act na nivou EU. NALED je aktivno učestvovao u obe radne grupe tokom prethodnog tromesečja davanjem predloga i komentara, a takođe je ranije pripremio Nacrt zakona o veštačkoj inteligenciji koji može biti polazna osnova za donošenje srpskog modela AI Act-a.

Provera identiteta lica za određene elektronske usluge trebalo bi da bude omogućena i putem video

identifikacije što je predviđeno novim Nacrtom uredbe o bližem uređenju uslova koje moraju da ispune šeme elektronske identifikacije za određene nivoe pouzdanosti. Nacrt uredbe predviđa uvođenje video identifikacije prilikom identifikovanja lica za izdavanje sredstva elektronske identifikacije osnovnog i srednjeg nivoa pouzdanosti, dok je za visoki nivo fizičko prisustvo lica i dalje obavezno. U pitanju je dugogodišnja NALEDova inicijativa a tokom izrade Uredbe NALED je organizovao konsultacije sa članovima Saveza za eUpravu na ovu temu, na kojoj je Ministarstvo informisanja i telekomunikacija predstavilo radnu verziju dokumenta (koja trenutno nije javno dostupna).

Očekujemo da će uvođenje digitalnog novčanika u Srbiji, po uzoru na Evropsku uniju, biti regulisano najavljenim izmenama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju. Tokom drugog kvartala formirana je Radna grupa Vlade Republike Srbije, čiji je član i NALED, koja će raditi na usklađivanju ovog propisa sa novom eIDAS direktivom Evropske unije.

Unapređenje širokopojasne komunikacione infrastrukture kroz izgradnju nedostajuće pristupne infrastrukture u ruralnim područjima Srbije i povezivanje javnih ustanova i domaćinstava na širokopojasnu mrežu glavni je cilj novog Predloga Uredbe o utvrđivanju Programa razvoja širokopojasne komunikacione infrastrukture u ruralnim i nerazvijenim područjima Republike Srbije za period 2024-2026. godine. Predlog uredbe je prošao javnu raspravu, a poseban fokus stavljen je na izgradnju infrastrukture u „belim zonama“ (delovi države bez širokopojasne infrastrukture i u kojima ne postoje planovi telekomunikacionih operatora da je izgrade), pri čemu je predviđeno da se zajednička izgradnja mreže sprovodi kroz dva segmenta: middle mile segment (mrežna infrastruktura koju gradi resorno ministarstvo) i lastmile segment (lokalna mrežna infrastruktura). Članovi NALED-a aktivno su učestvovali na okruglom stolu koji je organizovan u sklopu javne rasprave za Program, kao i dostavljanjem komentara.

Pored navedenih nacrt propisa, u drugom tromesečju 14 pravilnika RATEL-a u oblasti elektronskih komunikacija nalazilo se u procesu konsultacija, a svi nacrti pravilnika objavljeni su na portalu eKonsultacije ili na sajtu RATEL-a.

U junu je održan sastanak sa novim ministrom informisanja i telekomunikacija, Dejanom Ristićem. Na sastanku su predstavljeni prioriteti Saveza za eUpravu u kojima postoji prostor za saradnju sa ministarstvom i to:

- Dalji razvoj elektronskih komunikacija i uspostavljanje savremene digitalne infrastrukture sa posebnim naglaskom na uspostavljanje mreža nove generacije, kao i obezbeđivanje širokopojasnog pristupa internetu u celoj zemlji.

- Jačanje informacione bezbednosti, sa posebnim naglaskom na unapređenje regulatornog, strateškog i institucionalnog okvira i unapređenje odgovora na incidente.
- Dalji razvoj u oblasti usluga od poverenja u skladu sa procesom koji se trenutno vodi u EU – elektronska identifikacija na daljinu, digitalni novčanik i međusobno priznavanje elektronskih sertifikata sa EU.

Četvrtim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2022-2025. godine predviđeno je usvajanje jednog propisa u oblasti digitalizacije, tokom prvog polugodišta ove godine. Naime, Zakon o elektronskoj upravi, koji je donet 2018. godine, je trebalo da bude izmenjen tokom prvog kvartala, međutim zbog održanih izbora krajem prošle godine i formiranja nove Vlade početkom maja ove godine, nijedan zakon, odnosno izmena zakona nije doneta od strane Narodne skupštine.

Imovina, investicije i energetika

Troškovi naknade za kupce-proizvođače zelene energije za sopstvene potrebe (prozjumere) su smanjeni, dok je naknada za ostale potrošače ostala nepromenjena, u skladu sa Uredbom o naknadi za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije („Službeni glasnik RS“, br. 50/2024), koju je Vlada Republike Srbije donela početkom juna. Uredbom je propisano da je osnovica za obračun naknade za kupce-proizvođače zasnovana na neto električnoj energiji (razlici između preuzete i proizvedene električne energije), a ne na preuzetoj energiji iz mreže. Na ovaj način je, uz već ranije izvršene izmene u obračunu osnovice za PDV, akcizu i naknadu za unapređenje energetske efikasnosti, za koje se NALED zalagao, dodatno unapređen finansijski položaj prozjumerera.

Za finansiranje projekata unapređenja energetske efikasnosti javnih objekata u jedinicama lokalne samouprave opredeljeno je 800 miliona dinara Uredbom o utvrđivanju Programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja energetske efikasnosti u 2024. godini („Službeni glasnik RS“, br. 52/2024). Uredba je doneta polovinom juna a za realizaciju, odnosno finansiranje Programa koristiće se sredstva Uprave za finansiranje i podsticanje energetske efikasnosti, koja su obezbeđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2024. godinu. Program je uspostavljen sa svrhom pružanja finansijske podrške merama i mehanizmima unapređenja energetske efikasnosti, odnosno smanjenja potrošnje energije i zavisnosti od uvoznih aktivnosti u ovoj oblasti. Posebni ciljevi definisani Programom su: ostvarivanje uštede energije i njeno racionalno korišćenje uz primenu savremenih tehnologija, korišćenje obnovljivih izvora energije za sopstvene potrebe, uposlenost privrednih subjekata, zaštita životne sredine kroz smanjenje emisije GHG gasova i podizanje svesti javnosti o značaju energetske efikasnosti. Projekti koji mogu biti finansirani ili sufinansirani su: unapređenje termičkog omotača zgrade, postavljanje termičke izolacije zidova, krovova,

tavanica, modernizacija sistema unutrašnjeg osvetljenja u objektima, ugradnja solarnih kolektora, ugradnja solarnih panela i modernizacija sistema javnog osvetljenja u JLS.

Kriterijumi za izradu dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja, vrste licenci za pravna lica, kao i način i postupak izdavanja i oduzimanja licenci propisani su Pravilnikom o kriterijumima za izradu dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja, vrstama licenci za pravna lica, kao i o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licenci ("Službeni glasnik RS", br. 37/2024), koji je u primeni od 01. jula.

Aktuelni postupci priključenja elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije (OIE) obustavljeni su krajem marta nakon što je Agencija za energetiku Republike Srbije dala saglasnost na Plan razvoja prenosnog sistema Republike Srbije za period od 2023. do 2032. godine. Naime, usvajanjem Plana aktuelni postupci priključenja elektrana koje koriste varijabilne OIE su obustavljeni, zbog rizika po siguran rad elektroenergetskog sistema, utvrđenog usled nedostatka rezerve za balansiranje sistema. Odlukom je odloženo priključenje na mrežu solarnih elektrana i vetroparkova koji nemaju ugovor o izradi studije priključenja objekta, a njihovo priključenje biće moguće ukoliko obezbede kapacitet za balansiranje.

Od 01. jula ove godine za status prozjumeru mogu aplicirati domaćinstva za elektrane snage 10,8 kW, odnosno ostali privredni subjekti za elektrane do 150 kW, u skladu sa odredbama Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije. Na inicijativu NALED-a i drugih sektorskih udruženja, primena navedenih ograničenja odložena je sa 01. januara na 01. jul ove godine. Naime, tokom javne rasprave prihvaćena je inicijativa NALED-a za povećanje limita predviđenih za domaćinstva, sa predloženih 6,9 kw na 10,8 kw i uveden je prelazni period koji je podrazumevao ograničenja za prozjumere koji su pravna lica do 5 MW. Prelazni period prestao je da važi 30.06.2024. godine, a svi koji su proceduru započeli po starim pravilima mogu da završe postupak i upišu se u registar prozjumeru. Očekuje se da izmene Zakona o energetici omoguće status aktivnog kupca za elektrane čija je snaga veća od 150 kW.

Zajednička radna grupa Ministarstva pravde i Visokog saveta sudstva pripremila je finalni nacrt Sudskog poslovnika, a NALED, kao član Radne grupe Nacionalnog konventa EU za pravosuđe i osnovna prava – poglavlje 23, je dao predlog da se u Poslovnik unesu odredbe koje će omogućiti ravnopravan tretman papirnih i elektronskih dokumenta. Ukoliko predlog bude prihvaćen delimično će biti rešena preporuka 6.2 iz Sive knjige 16 - *Omogućiti sprovođenje sudskih i izvršnih postupaka na osnovu elektronski dostavljenih podnesaka i dokaza*. U Poslovniku je ostala obaveza popunjavanja zahteva prilikom uvida i fotokopiranja spisa predmeta, tako da će NALED, u narednom periodu, Ministarstvu pravde dostaviti predlog da se član 100 Sudskog poslovnika izmeni u skladu sa preporukom 6.3 iz Sive knjige 16 - *Ukinuti obavezu podnošenja zahteva za uvid i fotokopiranje spisa predmeta za stranke u postupku*, kojom se predlaže da se strankama u sporu i njihovim punomoćnicima i zastupnicima omogući razgledanje spisa predmeta, prepisivanje spisa i

fotokopiranje dokumenata iz tih spisa do pravnosnažnog okončanja spora bez podnošenja posebnog zahteva, isključivo uz potpisivanje potvrde da su obavili konkretnu aktivnost.

NALED je članovima Saveza za imovinu i investicije dostavio na komentare Nacrt izmena i dopuna Zakona o platnim uslugama, koji je pripremila Narodna banka Srbije, **u okviru javne rasprave koja je bila otvorena do 27. juna**. Cilj predloženih izmena i dopuna je da se dodatno podstaknu inovacije na tržištu i obezbedi veća konkurencija i transparentnost u oblasti pružanja platnih usluga, kao i veća zaštita korisnika i sigurnost pri izvršavanju platnih transakcija. Njihovim usvajanjem bi, između ostalog, bilo uređeno otvoreno bankarstvo (eng. open banking) u Republici Srbiji, a bile bi omogućene i nove usluge i poslovanje pružalaca tih usluga kao što su npr. *Iniciranje plaćanja* - usluga kod koje se na zahtev korisnika platnih usluga izdaje platni nalog na teret platnog računa platioca koji se vodi kod drugog pružaoca platnih usluga, ili *Pružanje informacija o računu* - usluga koja se pruža preko interneta i kojom se pružaju grupisane informacije o jednom ili više platnih računa koje korisnik platnih usluga ima kod drugog pružaoca platnih usluga ili kod više pružalaca platnih usluga. Nacrtom su predviđena pravila koja bi se primenjivala na postojeće i nove pružaoce inovativnih platnih usluga, a sve u cilju obezbeđivanja da pružaoци mogu da se takmiče pod jednakim uslovima, što dovodi do veće efikasnosti, izbora i transparentnosti platnih usluga.

U junu je održan sastanak sa ministarkom rudarstva i energetike, Dubravkom Đedović Handanović, na kome se razgovaralo o različitim aspektima energetske politike, legalizacije infrastrukturnih energetske objekata i projekata koji se odnose na efikasniju tranziciju zelene energije i neophodna unapređenja u oblasti rudarstva. Na sastanku je:

- MRE izrazilo zainteresovanost za uspostavljanje Panela korisnika operatera distributivnog sistema kao i za uvođenje ankete o zadovoljstvu korisnika usluga nadležnih organa u oblasti energetike.
- Najavljeno da će se od jula primenjivati digitalizovane procedure za izdavanje dozvola u energetske sektoru. NALED istakao važnost da se i u oblasti rudarstva digitalizuju procedure, kao i da se sprovede analiza retkih mineralnih sirovina kojima država raspolaže.
- Najavljeno da se intenzivno radi na izmenama regulatornog okvira u cilju usklađivanja domaćih propisa sa direktivama EU u oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije, ali da se priprema i nacionalna strategija za mineralne sirovine.
- NALED predstavio koncept univerzalne legalizacije, kao i nove projekte: a) prekograničnu saradnju sa Hrvatskom u vezi uspostavljanja uslova za implementaciju prve energetske zajednice i b) projekat sa temom podsticanja energetske efikasnosti na lokalnu uz fokus na višestambene zgrade.

- Diskutovano o mogućnostima za realizaciju preporuke iz Sive knjige 16 u vezi sa uvođenjem postepene zabrane upotrebe žive u sijalicama i prelazak na energetske efikasne izvore svetlosti.

Četvrtim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2022-2025. godine predviđeno je usvajanje jednog propisa u oblasti imovine, investicija i energetike, tokom prvog polugodišta ove godine. Zakon o građevinskim proizvodima, koji je donet 2018. godine, je trebalo da bude izmenjen tokom prvog kvartala, međutim zbog održanih izbora krajem prošle godine i formiranja nove Vlade početkom maja ove godine, nijedan zakon, odnosno izmena zakona nije doneta od strane Narodne skupštine.

Hrana i poljoprivreda

Nastavljena je podrška poljoprivrednoj proizvodnji povećanjem obima sredstava za direktna plaćanja i biljnu proizvodnju kroz izmenu Uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini („Službeni glasnik RS“, br. 3/2024, ...50/2024). Uredbom su opredeljena sredstva za direktna plaćanja u visini od 63,2 milijarde dinara, umesto 62 milijarde kako je bilo predviđeno početkom ove godine, dok je za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju izdvojeno 31,9 milijardi dinara, što je povećanje u odnosu na inicijalno opredeljena sredstva u visini od 31. milijarde dinara.

Pitanje pasivnog statusa poljoprivrednog gazdinstva dodatno je regulisano Izmenom Pravilnika o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava, promeni podataka i obnovi registracije, elektronskom postupanju, kao i o uslovima za pasivan status poljoprivrednog gazdinstva („Službeni glasnik RS“, br. 25/2023, ...34/2024). Naime, ukoliko se u postupku utvrdi da je poljoprivredno gazdinstvo prvi put dalo neistinite podatke u pogledu površine pod proizvodnjom biljne kulture, Uprava za agrarna plaćanja obaveštava subjekta upisa o određenim nedostacima i nalaže dostavljanje tačnih i potpunih podataka u roku od 8 dana od prijema naloga.

Samo jedan od 30 podzakonskih akata u oblasti hrane i poljoprivrede predviđenih kroz NPAA je donet u prvoj polovini ove godine. Iako je donošenje planirano tokom prvog kvartala, polovinom aprila donet je **Pravilnik o utvrđivanju Godišnjeg programa postregistracione kontrole sredstava za zaštitu bilja** („Službeni glasnik RS“, br. 34/2024). Četvrtim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU za period 2022-2025. godine, u oblasti hrane i poljoprivrede, predviđeno je usvajanje čak 30 podzakonskih akata, od kojih kao najznačajnije izdvajamo: Pravilnik o odobravanju određenih proizvoda i supstanci za upotrebu u organskoj proizvodnji i utvrđivanju njihovih lista, Pravilnik o dokumentaciji i obaveštenjima potrebnim za organske proizvode i proizvode iz konverzije iz uvoza, Pravilnik o odobravanju određenih proizvoda i supstanci za upotrebu u organskoj proizvodnji i utvrđivanju njihovih lista, Pravilnik o ovlašćivanju

sertifikacionih tela za kontrolu i sertifikaciju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa oznakom ZIP, ZGO i GTS, Pravilnik o podršci razvoja proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća kroz operative programe i Pravilnik o utvrđivanju pravila u pogledu modela sertifikata za zdravlje životinja, modela službenog sertifikata i modela sertifikata za zdravlje životinja/službenih sertifikata za ulaz u Uniju i kretanje unutar Unije pošiljki određenih kategorija životinja i roba, i službenu seertifikaciju takvih sertifikata.

Zdravstvo

Od 21. juna postupak centralizovanih javnih nabavki neće se primenjivati na nabavke od strane Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje (RFZO) za potrebe Instituta „Torlak“, u skladu sa izmenom Uredbe o planiranju i vrsti roba i usluga za koje se sprovode centralizovane javne nabavke („Službeni glasnik RS“, br. 34/2019, ...55/2024). Naime, dopunom je izvršeno preciziranje vrste roba i usluga, odnosno lekova koje nabavlja RFZO putem centralizovanih javnih nabavki, uz navođenje izuzetaka. Konkretno, propisano je da se vakcine iz programa obavezne i preporučene imunizacije i druge vakcine i serumi koje proizvodi ili nabavlja Institut za virusologiju, vakcine i serume „Torlak“ ne nabavljaju preko centralizovanih javnih nabavki koje sprovodi RFZO za potrebe zdravstvenih ustanova.

U drugom kvartalu nastavljen je rad na izradi podzakonskih akata propisanih Zakonom o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva. Puna primena eKartona je planirana za 2025. godinu, te se u narednom periodu očekuje nastavak rada na tehničkoj specifikaciji eKartona, koji je započet u okviru Radne grupe za arhitekturu eKartona.

NALED se tokom juna sastao sa novim ministrom zdravlja, dr Zlatiborom Lončarem. Ministar zdravlja je sa članovima NALED-ovog Saveza za zdravstvo razgovarao o prioritetima ministarstva, kao i o mogućim zajedničkim inicijativama na kojima se može raditi u narednom periodu. Ključne teme koje su mapirane obuhvataju digitalizaciju zdravstva, izmenu propisa vezanih za lekove i klinička ispitivanja i integraciju privatnog i javnog sektora.

Zaštita životne sredine

Kriterijumi za klasifikaciju privrednih subjekata prema oceni uticaja aktivnosti na životnu sredinu izmenjeni su novom Uredbom o kriterijumima za određivanje aktivnosti koje utiču na životnu sredinu i iznosima naknada („Službeni glasnik RS“, br. 30/2024). Uredbom su definisani detaljni kriterijumi za ocenjivanje uticaja aktivnosti na životnu sredinu, u skladu sa stepenom negativnih posledica koje te aktivnosti mogu imati. Dodatno, Uredbom su propisane i naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine, koje su ostale nepromenjene u odnosu na prethodnu verziju Uredbe. Najpre je potrebno da se utvrdi pretežna delatnost koju subjekat obavlja. Zatim se prema stepenu negativnog uticaja na životnu

sredinu aktivnosti obveznika dele na delatnosti velikog uticaja, srednjeg uticaja i malog uticaja na životnu sredinu. U odnosu na ovu podelu, definišu se i iznosi naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine za obveznike po sve tri kategorije sa podgrupama u odnosu na to da li su velika, srednja, mala, mikro pravna lica i preduzetnici. Tako npr. za obveznika koji ima veliki negativan uticaj, u zavisnosti od vrste tj. veličine pravnog lica, naknada može iznositi između 20 hiljada dinara i dva miliona dinara; ukoliko je srednji negativan uticaj naknada će biti između 10 hiljada dinara i milion dinara, dok je u slučaju malog negativnog uticaja, naknada u rasponu od 5 hiljada dinara do pola miliona dinara. U slučaju obavljanja aktivnosti na teritoriji više JLS, odnosno gradskih opština u gradu čijim je posebnim aktima uređeno da se naknada utvrđuje za teritoriju gradske opštine, obveznik je dužan da plati naknadu za zaštitu i unapređivanje životne sredine na svim teritorijama na kojima obavlja svoju delatnost a koja utiče na životnu sredinu. S obzirom da su novom Uredbom promenjeni kriterijumi klasifikovanja privrednih subjekta, bitno je da svi subjekti provere da li su u istoj kategoriji u kojoj su bili ranije ili je došlo do promena.

Od polovine juna usklađeni su iznosi podsticajnih sredstava za ponovnu upotrebu i iskorišćenje otpada kao sekundarne sirovine ili za dobijanje energije i za proizvodnju kesa-tregerica za višekratnu upotrebu Uredbom o visini i uslovima za dodelu podsticajnih sredstava ("Službeni glasnik RS", br. 88/2009,...53/2024 - dr. Pravilnik) kao i Pravilnikom o usklađenim iznosima podsticajnih sredstava za ponovnu upotrebu, reciklažu i korišćenje određenih vrsta otpada ("Službeni glasnik RS", br. 53/2024). Ovim podzakonskim aktima uređuje se visina, kao i uslovi za dodelu bespovratnih podsticajnih sredstava. Tako će iznos podsticajnih sredstava za tretman otpadnih ulja radi dobijanja energije u 2024. godini iznositi 20,00 din/kg, što je značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu kad je taj iznos bio opredeljen na 5,00 din/kg, dok su podsticajna sredstva za ponovnu upotrebu, reciklažu i korišćenje otpadnih ulja kao sekundarne sirovine ove godine opredeljena na iznos od 5,00 din/kg u odnosu na prethodnih 15,00 din/kg. Podsticajna sredstva za ponovnu upotrebu, reciklažu i korišćenje otpadne električne i elektronske opreme kao sekundarne sirovine u 2024. godini za kategoriju neopasnog otpada, u svim razredima otpadne električne i elektronske opreme, opredeljena su u iznosu od 5,00 din/kg, što je smanjenje u odnosu na 2023. godinu kad je za ovu kategoriju bilo indikovano 10,00 din/kg. U skladu sa relevantnim zakonskim propisima podsticajna sredstva dodeljuje Ministarstvo zaštite životne sredine (Fond za ŽŽS) na osnovu javnog konkursa. Na javni konkurs mogu se prijaviti samo operateri postrojenja za ponovno iskorišćenje, odnosno tretman otpada, koji imaju dozvolu u skladu sa zakonom.

Početak juna 2024. godine Republika Srbija je na međunarodnom finansijskom tržištu prvi put uspešno

emitovala desetogodišnje dolarske održive¹ obveznice (Sustainability Linked Bond), a prikupljena sredstva u visini od 1,5 milijardi dolara će biti korišćena za finansiranje održivog razvoja, zelenih projekata i projekata kojima se podstiče društvena odgovornost. U pitanju su, sa jedne strane projekti koji imaju socijalnu komponentu a sa druge projekti koji imaju za cilj da promovišu prelazak Republike Srbije na niskougljenu, klimatski otpornu i ekološki prihvatljivu privredu, kao i da doprinesu ciljevima održivog razvoja. Nakon emisije prvih zelenih evroobveznica na međunarodnom tržištu 2021. godine, ovo je druga hartija Republike Srbije koja ima ESG (Environmental, Social and Governance) oznaku.

Nijedan od pravilnika u oblasti životne sredine predviđenih u NPAA nije izmenjen tokom tokom prvog polugodišta ove godine. Naime, četvrtim Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU za period 2022-2025. godine predviđeno je usvajanje dva podzakonska akta u oblasti zaštite životne sredine do kraja juna ove godine, ali isti nisu izmenjeni. Radi se o izmenama i dopunama Pravilnika o kriterijumima za izdvajanje tipova staništa, o tipovima staništa, osetljivim, ugroženim, retkim i za zaštitu prioritnim tipovima staništa i o merama zaštite za njihovo očuvanje iz 2010. godine i Pravilnika o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva iz 2016. godine.

¹ Održive obveznice su vrsta dužničkih hartija od vrednosti kod kojih se sredstva koriste isključivo za finansiranje ili refinansiranje postojećih, budućih ili ranijih zelenih i socijalno održivih projekata.

SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE I OSVRT NA HARMONIZACIJU NACIONALNIH PROPISA SA EU LEGISLATIVOM

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen je monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne Biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. Novo, 16. izdanje Sive knjige, kao i prethodnih godina, sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta.

Tokom drugog tromesečja 2024. godine, nijedna preporuka SK 16 nije usvojena. U narednom periodu, ukoliko budu prihvaćene sugestije NALED-a da se izmene pojedini članovi u Nacrtu sudskog poslovnika, dve preporuke iz nadležnosti Ministarstva pravde će biti rešene. Naime, radi se o preporuci 6.2 – omogućavanje podjednakog tretmana papirnih i elektronskih dokumenata u sprovođenju sudskih i izvršnih postupaka (koja bi bila delimično rešena) i preporuci 6.3 – ukidanje obaveze podnošenja zahteva za uvid i fotokopiranje spisa predmeta za stranke u postupku (koja bi u potpunosti bila rešena).

Od ovog izdanja u Kvartalnom izveštaju se prati i uspešnost realizacije Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina EU za period 2022-2025. godine (NPAA). NPAA predstavlja detaljan, višegodišnji plan usklađivanja domaćih propisa sa propisima EU. Izrađen je tako da povezuje evropsko zakonodavstvo i domaći pravni poredak kako bi se u svakom trenutku pratili tempo, obim i kvalitet tog usklađivanja. Pravo Unije podeljeno je u skladu sa nadležnošću državnih organa, čime je omogućeno i redovno planiranje i praćenje njihovih zakonodavnih aktivnosti². Prvi NPAA je pripremljen za period od 2013. do 2016. godine, a trenutno je na snazi četvrti revidirani NPAA za period 2022-2025. godine. Od polovine 2015. godine prati se i izveštava o sprovođenju NPAA na kvartalnom nivou.

Iako je kroz NPAA bilo predviđeno usvajanje 43 propisa tokom prvog polugodišta ove godine, do kraja juna donet je samo jedan propis iz oblasti hrane i poljoprivrede. Naime, NALED je u okviru četvrtog NPAA identifikovao ukupno 179 propisa čije je usvajanje/donošenje predviđeno u ovoj godini, a 43 propisa je trebalo usvojiti ili izmeniti do kraja juna 2024. godine. Najveći broj ovih propisa odnosi se na podzakonske akte (uglavnom pravilnike) u oblasti hrane i poljoprivrede (30). Spisak propisa možete videti u aneksu 2.

² <https://www.mei.gov.rs/srl/dokumenta/nacionalna-dokumenta/npaa>

ANEKS 1 – LISTA USVOJENIH PROPISA

Porezi i neporeske dažbine

- Usklađeni dinarski iznosi akciza („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024)

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

- Uredba o utvrđivanju Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 57/2024)
- Akcioni plan za sprovođenje Strategije industrijske politike Republike Srbije od 2021. do 2030. godine, za period od 2024. do 2025. godine („Sl. glasnik RS“, br. 34/2024)

Digitalizacija

- Pravilnik o sadržini i načinu prijave ugovora o međupovezivanju na međunarodnom nivou („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024);
- Pravilnik o uslovima pristupa i korišćenju podataka iz javnih telefonskih imenika („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024);
- Pravilnik o sadržini obrasca za dostavljanje podataka i načinu dostavljanja podataka o korišćenim brojevima i adresama iz Plana numeracije („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024)
- Pravilnik o primeni troškovnog principa i izveštavanju od strane privrednog subjekta sa značajnom tržišnom snagom u oblasti elektronskih komunikacija („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024)
- Pravilnik o primeni politike primerenog korišćenja, metodologiji za procenu održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roming i zahtevu koji pružalac usluga rominga podnosi u svrhu te procene („Sl. glasnik RS“, br. 42/2024)
- Pravilnik o načinu objavljivanja podataka o interfejsima elektronskih komunikacionih mreža u terminalnim tačkama mreže („Sl. glasnik RS“, br. 50/2024)
- Pravilnik o zahtevima za interoperabilnost automobilskih radio-prijemnika i potrošačke digitalne televizijske opreme („Sl. glasnik RS“, br. 56/2024)

Javne nabavke

Tokom drugog tromesečja nisu doneti propisi koji se odnose na javne nabavke.

Imovina, investicije i energetika

- Uredba o naknadi za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije („Sl. glasnik RS“, br. 50/2024)
- Uredba o utvrđivanju Programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja energetske efikasnosti u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 52/2024)
- Pravilnik o kriterijumima za izradu dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja, vrstama licenci za pravna lica, kao i o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licenci („Sl. glasnik RS“, br. 37/2024)

Hrana i poljoprivreda

- Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 3/2024, 6/2024, 16/2024, 26/2024, 32/2024, 34/2024, 50/2024)
- Uredba o vanrednoj interventnoj meri podrške proizvođačima konditorskih proizvoda za otkup mleka u prahu („Sl. glasnik RS“, br. 21/2023, 27/2023, 29/2023, 42/2023, 78/2023, 93/2023, 94/2023, 97/2023, 104/2023, 110/2023, 116/2023, 21/2024, 26/2024, 34/2024)
- Uredba o utvrđivanju godišnjeg Programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 50/2024)
- Pravilnik o utvrđivanju Programa mera zaštite zdravlja bilja za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024)
- Pravilnik o opštim i posebnim uslovima higijene hrane i mikrobiološkim kriterijumima za hranu („Sl. glasnik RS“, br. 30/2024)
- Pravilnik o određivanju carinskih organa za carinjenje određenih vrsta robe ili sprovođenje određenih postupaka („Sl. glasnik RS“, br. 79/2021, 83/2021, 54/2022, 67/2022, 139/2022, 32/2023, 99/2023, 32/2024)
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla („Sl. glasnik RS“, br. 29/2023, 32/2023, 21/2024, 26/2024, 32/2024)
- Pravilnik o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava, promeni podataka i obnovi registracije, elektronskom postupanju, kao i o uslovima za pasivan status poljoprivrednog gazdinstva („Sl. glasnik RS“, br. 25/2023, 110/2023, 3/2024, 34/2024)
- Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane životinjskog porekla i hrane za životinje koja se uvozi za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 34/2024)
- Pravilnik o utvrđivanju Godišnjeg programa postregistracione kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 34/2024)
- Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane biljnog i mešovitog porekla za 2024. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 34/2024)

- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu po košnici pčela („Sl. glasnik RS“, br. 34/2023, 48/2024)

Zdravstvo

- Uredba o planiranju i vrsti roba i usluga za koje se sprovode centralizovane javne nabavke („Sl. glasnik RS“, br. 34/2019, 64/2019, 17/2020, 21/2020, 51/2022, 66/2023, 55/2024)
- Pravilnik o obrascu i sadržini lekarskog recepta, načinu izdavanja i propisivanja lekova (“Sl.glasnik RS”, 74/2018, 87/2018, 47/2019, 90/2019, 150/2020, 127/2021, 134/2022, 143/2022, 2/2023, 115/2023, 24/2024, 55/2024)

Zaštita životne sredine

- Uredba o kriterijumima za određivanje aktivnosti koje utiču na životnu sredinu i iznosima naknada ("Sl. glasnik RS", br. 30/2024)
- Uredba o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2024. godini ("Sl. glasnik RS", br. 14/2024 i 26/2024.)
- Uredba o visini i uslovima za dodelu podsticajnih sredstava ("Sl. glasnik RS", br. 88/2009, 67/2010, 101/2010, 86/2011, 35/2012, 41/2013 - dr. Pravilnik, 81/2014 - dr. Pravilnik, 30/2015 - dr. Pravilnik, 44/2016 - dr. Pravilnik, 43/2017 - dr. Pravilnik, 45/2018 - dr. Pravilnik, 20/2019 - dr. Pravilnik, 49/2020 - dr. Pravilnik, 51/2021 - dr. Pravilnik, 49/2022 - dr. Pravilnik, 25/2023 - dr. Pravilnik, 71/2023 - izmena dr. Pravilnika i 53/2024 - dr. Pravilnik)
- Pravilnik o usklađenim iznosima podsticajnih sredstava za ponovnu upotrebu, reciklažu i korišćenje određenih vrsta otpada ("Sl. glasnik RS", br. 53/2024)
- Pravilnik o metodologiji za izradu nacionalnog i lokalnog registra izvora zagađivanja, kao i metodologiji za vrste, načine i rokove prikupljanja podataka ("Sl. glasnik RS", br. 91/2010, 10/2013, 98/2016, 72/2023 i 53/2024).

ANEKS 2 - LISTA PROPISA ČIJE JE USVAJANJE PREDVIĐENO NPAA DO KRAJA JUNA

Redni broj	Naziv propisa	Planirani kvartal izmene propisa u 2024. godini
1	Zakon o spoljnim poslovima	Q1
2	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o građevinskim proizvodima	Q1
3	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača	Q2
4	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi	Q1
5	Uredba o rasporedu za postupak dodele kapaciteta infrastrukture po zahtevima za unos kapaciteta infrastrukture u obliku trasa voza u red vožnje, kao i postupak izrade reda vožnje i njegovih izmena	Q2
6	Pravilnik o izmeni Pravilnika o obezbeđivanju kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova i drugih vazduhoplovnih proizvoda, delova i uređaja i o odobravanju vazduhoplovno-tehničkih organizacija i osoblja koji se bave ovim poslovima	Q2
7	Pravilnik o preuzimanju Sprovedbene uredbe Komisije (EU) 2021/116 od 1. februara 2021. o uspostavljanju Prvog zajedničkog projekta za podršku sprovođenja evropskog Master plana za upravljanje vazдушnim saobraćajem predviđenog Uredbom (EZ) br 550/2004 Evropskog parlamenta i Saveta	Q1
8	Pravilnik o preuzimanju Sprovedbene uredbe Komisije (EU) br. 409/2013 od 3. maja 2013. godine o definisanju zajedničkih projekata, uspostavljanju upravljanja i identifikaciji podsticaja koji podržavaju primenu evropskog master plana u oblasti upravljanja vazдушnim saobraćajem	Q1
9	Pravilnik o delovanju u slučaju vanrednog događaja	Q2
10	Pravilnik o obavljanju delatnosti	Q1
11	Pravilnik o određivanju lokacije, projektovanju i izgradnji nuklearnog postrojenja	Q1

Redni broj	Naziv propisa	Planirani kvartal izmene propisa u 2024. godini
12	Izmene i dopune Pravilnika o kriterijumima za izdvajanje tipova staništa, o tipovima staništa, osetljivim, ugroženim, retkim i za zaštitu prioriternim tipovima staništa i o merama zaštite za njihovo očuvanje	Q2
13	Izmene i dopune Pravilnika o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva	Q1
14	Pravilnik o ovlašćivanju sertifikacionih tela za kontrolu i sertifikaciju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa oznakom ZIP, ZGO i GTS	Q1
15	Pravilnik o odobravanju određenih proizvoda i supstanci za upotrebu u organskoj proizvodnji i utvrđivanju njihovih lista	Q1
16	Pravilnik o podršci razvoja proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća kroz operativne programe	Q2
17	Uredba o utvrđivanju Programa za održive operativne programe u sektoru voća i povrća	Q1
18	Pravilnik o ovlašćivanju sertifikacionih tela za kontrolu i sertifikaciju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa oznakom ZIP, ZGO i GTS	Q1
19	Pravilnik o postupku registracije oznaka ZIP, ZGO i GTS	Q2
20	Pravilnik o dokumentaciji i obaveštenjima potrebnim za organske proizvode i proizvode iz konverzije iz uvoza	Q2
21	Pravilnik o dokumentima potrebnim za retroaktivno priznavanje perioda konverzije i proizvodnje organskih proizvoda	Q1
22	Pravilnik o odobravanju određenih proizvoda i supstanci za upotrebu u organskoj proizvodnji i utvrđivanju njihovih lista	Q1
23	Pravilnik o zahtevima za zdravlje životinja i izdavanje sertifikata za kretanje vodenih životinja i proizvoda životinjskog porekla od vodenih životinja unutar Republike Srbije/Unije	Q1
24	Pravilnik o utvrđivanju zahteva za zdravlje životinja kojima se uređuje trgovina i uvoz životinja, semena, jajnih ćelija i embriona koji ne podležu zahtevima za zdravlje životinja	Q1

Redni broj	Naziv propisa	Planirani kvartal izmene propisa u 2024. godini
25	Pravilnik o utvrđivanju liste trećih zemalja, državnih područja ili njihovih delova odobrenih za unos određenih životinja i svežeg mesa, kao i zahteva za izdavanje veterinarskog sertifikata	Q1
26	Pravilnik o utvrđivanju pravila za zdravlje životinja za uvoz i tranzit određenih živih papkara	Q1
27	Pravilnik o utvrđivanju pravila u pogledu modela sertifikata za zdravlje životinja, modela službenog sertifikata i modela sertifikata za zdravlje životinja/službenih sertifikata za ulaz u Uniju i kretanje unutar Unije pošiljki određenih kategorija životinja i roba, i službenu seertifikaciju takvih sertifikata	Q1
28	Pravilnik o pravilima za objekte akvakulture i prevoznike akvatičnih životinja	Q1
29	Pravilnik o uslovima za zdravlje životinja kojima se uređuje kretanje i uvoz kopitara iz trećih zemalja	Q2
30	Pravilnik o uslovima za održavanje smotri, izložbi, sajмова, licitacija i takmičenja	Q2
31	Naredba o fitosanitarnim merama za unošenja krtola merkantilnog krompira poreklom iz Egipta	Q2
32	Naredba o fitosanitarnim merama prilikom unošenja određenog bilja radi sprečavanja unošenja štetnog organizma <i>Phyllosticta citricarpa</i>	Q2
33	Pravilnik o bližim pravilima za izvođenje posebnih službenih kontrola pošiljki drvenog materijala za pakovanje, najavi određenih pošiljki i o merama koje se preduzimaju u slučaju neusaglašenosti	Q2
34	Pravilnik o bližim uslovima u pogledu određenih kategorija životinja i robe izuzetih od službenih kontrola na graničnim kontrolnim mestima, posebnih kontrola ličnog prtljaga putnika i malih pošiljaka robe koje se šalju fizičkim licima i koje nisu namenjene stavljanju na tržište	Q1
35	Pravilnik o pravilima za otpuštanje bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta iz karantinskih stanica i prostora za izolaciju	Q2

Redni broj	Naziv propisa	Planirani kvartal izmene propisa u 2024. godini
36	Pravilnik o pravilima za slučajeve i uslove pod kojima se provere identiteta i fizičke provere određene robe mogu vršiti na kontrolnim mestima, a provere dokumenata na udaljenosti od graničnih kontrolnih mesta	Q2
37	Pravilnik o specifičnim pravilima o postupku radi procene rizika bilja visokog rizika, biljnih proizvoda i drugih objekata pod nadzorom	Q2
38	Pravilnik o proizvodnji i stavljanju u promet vegetativnih delova za umnožavanje povrća i rasada povrća	Q2
39	Pravilnik o proizvodnji i stavljanju u promet sadnog materijala ukrasnog bilja	Q2
40	Pravilnik o proizvodnji i stavljanju u promet semenskog materijala povrća	Q2
41	Lista odobrenih supstanci	Q1
42	Pravilnik o utvrđivanju godišnjeg programa postregistracione kontrole sredstava za zaštitu bilja	Q1
43	Operativni program	Q2

2024 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija
www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.